13/07/2025

13 Ιουλίου: Εορτάζουν οι Άγιοι Ηλιόφωτοι της Κύπρου

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα, 13 Ιουλίου, η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του Οσίου Στεφάνου του Σαββαΐτου και των εν Κύπρω οσίων Ηλιοφώτου, Επαφροδίτου, Αμμωνίου, Χουλελαίου και Ευσθενίου.

Σύμφωνα με την ιστορική παράδοση και τούτοι οι άγιοι ήσαν από τους τριακόσιους Αλαμάνους, που ήρθαν στην Κύπρο, μετά τη δεύτερη Σταυροφορία. Όταν το πλοίο τους τσακίστηκε στα νερά της Πάφου, εξ αιτίας μιας δυνατής τρικυμίας, οι Αλαμάνοι αυτοί άγιοι σκορπίστηκαν στην Κύπρο και συνέχισαν εδώ την ασκητική ζωή τους στα μέρη που διάλεξαν.

Οι πέντε αυτοί μακάριοι αθλητές ύστερα από αρκετή περιπλάνηση, ανέβηκαν στο βουνό Κορώνη, ένα βουνό κοντά στο χωριό Κάτω Μονή. Εκεί έστησαν το

ασκητήριό τους σε δύο σπηλιές, που βρήκαν στην κορφή του βουνού. Ο ένας από τους πέντε αυτούς ασκητές, ο Ηλιόφωτος ήταν και ιερέας και πνευματικός πατέρας των άλλων τεσσάρων (από αυτόν μάλιστα πήραν κι οι υπόλοιποι το όνομα Ηλιόφωτοι) ενώ ο Επαφρόδιτος έγινε βοσκός.

Με τη χάρη του Θεού τα πρόβατα κι οι αίγες τους πλήθαιναν καθημερινά, σαν άλλοτε του μεγάλου Πατριάρχου των Εβραίων του Ιακώβ. Πλήθαιναν σφόδρα-σφόδρα, κι έγιναν εκατοντάδες πολλές, πράγμα που διαπιστούται από την έκταση του χώρου, που κρατούσε η μάνδρα τους. Και σήμερα σώζονται ακόμη στο χωριό Κάτω Μονή οι «Αγιόμανδρες των Ηλιοφώτων» με τα πέτρινα γαλευτήρια, που ήταν λαξευμένα απάνω στον βράχο και τ’ αυλάκια που μετέφεραν το γάλα από το ένα γαλευτηρι στο άλλο κι υστέρα σμιγόταν όλο μαζί. Ή όλη έκταση υπολογίζεται γύρω στα δώδεκα περίπου στρέμματα.

Πλήθαιναν λοιπόν, τα πρόβατα. Πιο πολύ όμως απ’ τα κοπάδια των αλόγων προβάτων πλήθαιναν τα λογικά πρόβατα του Χριστού, που τρέχαν καθημερινά από τα γύρω μέρη κοντά στους ευλαβείς βοσκούς, για ν’ ακούσουν με προσοχή τα λόγια τους και να πάρουν την ευλογία τους. Μεγάλη χαρά δοκίμαζαν οι πιστοί, όταν τους πλησίαζαν κι άκουαν τα λόγια τους, «λόγια αγνά, λόγια ζωής». Πιο μεγάλη χαρά όμως ένοιωθαν, όταν προσήρχοντο στην εκκλησιά, που έκτισαν οι Άγιοι, κι εκεί με προσοχή παρακολουθούσαν τη θεία λατρεία που μ’ ευλάβεια αυτοί ανέπεμπαν στον Κύριο τακτικά. Η ευσέβεια των Αγίων κι η κατάνυξη με την οποία προσέφεραν το μυστήριο της Ζωής, τη θεία Ευχαριστία, κι έψαλλαν τους ιερούς ύμνους συνεκλόνιζε τις καρδιές κι ανύψωνε την ψυχή όλων σε άλλους κόσμους.

Κάθε καλό όμως και κάθε ζηλευτό έργο γίνεται κατά κανόνα και επίφθονο. Και το πνευματικό και σωτήριο έργο των αγίων Ηλιοφώτων φθονήθηκε από τον άρχοντα του σκότους, τον διάβολο.

Αυτή την εποχή στην Κύπρο κυβερνούσε κάποιος ηγεμόνας σκληρός κι άπιστος, που ονομαζόταν Σαβίνος. Έμαθε τη δράση των Αγίων κι άναψε μέσα του ο θυμός. Χωρίς να χάσει καιρό έστειλε και τους κάλεσε μπροστά του και τους ζήτησε να αρνηθούν τον Χριστό. Η άρνηση των Αγίων στην πρόταση του υπήρξε κατηγορηματική! Τη σταθερή ομολογία των Αγίων ακολούθησαν τρομερά βασανιστήρια. Μαστίγωμα ανελέητο, φυλάκιση, ξέσχισμα της σάρκας και στο τέλος θάνατος με αποκεφαλισμό.

Οι πιστοί με πόνο και δάκρυα πληροφορήθηκαν το μαρτύριο των πνευματικών τους Πατέρων και όταν έφτασε η νύχτα με σεβασμό και συγκίνηση περισυνέλεξαν τα ιερά σκηνώματα και τα έθαψαν στα δύο σπήλαια, στα οποία οι Άγιοι συνήθιζαν να προσεύχονται. Στο ένα σπήλαιο έθαψαν τους τρεις και στο άλλο τους δύο. Έθαψαν

τα μαρτυρικά σώματα ψάλλοντες μέσα τους με δάκρυα τούτο τον ύμνο και για τους πέντε: «Μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ, τὴν πεντάριθμον δόξαν, ὑμνήσωμεν πιστοί, εὐφημίαν ᾀσμάτων, Ἠλιόφωτον, Ἀμμώνιον, Ἐπαφρόδιτον, Χουλέλαιον καὶ Εὐσθένιον οὗτοι ἤθλησαν μέχρι τομῆς καὶ θανάτου, οὗτοι στέφανον τῆς ἀφθαρσίας λαβόντες, αἰτούσι σωθῆναι ἡμᾶς. ».

Τα άγια λείψανα των μακαρίων οσιομαρτύρων βρέθηκαν έπειτα από χρόνια, χάρη στα θαύματα που εγίνοντο και γίνονται και σήμερα στον τόπο, όπου είχαν ταφεί.

Δεν μας είναι δυνατό ν’ αναφερθούμε εδώ σ’ όλα τα θαύματα των Αγίων με τα οποία η χάρη του Θεού επιβράβευσε εκείνους, που με πίστη κατέφυγαν στη χάρη τους. Θα σημειώσουμε μόνο δύο από αυτά για ψυχική ωφέλεια όλων εκείνων, που θέλουν όχι μονάχα να τα γνωρίσουν, μα και να πάρουν μέρος σ’ αυτά. Και μπορεί ο καθένας να πάρει μέρος, αρκεί να πιστέψει.

Στο χωριό Μαλούντα ήταν ένας ιερέας που υπέφερε από καιρό με τα χέρια του. Είχαν γεμίσει από ογκώματα, τα γνωστά με το όνομα σκάθαροι. Για θεραπεία του κατέφυγε σε πολλούς γιατρούς του καιρού του μα το αποτέλεσμα ήταν αποκαρδιωτικό. Στο τέλος ο ιερέας κατέφυγε και στους Αγίους. Έκαμε τάμα και μ’ ευλάβεια πήγε στη χάρη τους. Εκεί με πολλή του λύπη πρόσεξε, πώς έλειπαν οι ιερές κάρες των Μαρτύρων. Επίσης έλειπε κι ένα μεγάλο μέρος από τα άγια λείψανα. Καταστενοχωρημένος έκαμε την προσευχή του και ξάπλωσε να ξεκουραστεί. Σε λίγο, όταν τον πήρε ο ύπνος, είδε να έρχονται προς το μέρος του πέντε άνδρες, που σταμάτησαν μπροστά του και με γλυκιά φωνή του είπαν: «Γέροντα! κατανοούμε τη θλίψη σου. Όμως παρηγορήσου. Κι αν κλάπηκαν τα λείψανα μας, δεν χάθηκε κι η προστασία μας. Πήγαινε, κάμε ένα ξύλινο κουτί και βάλε μέσα ότι έμεινε από αυτά, για να θυμίζουν σε όλους τη ζωή μας, και θα πάρεις αυτό που ποθείς». Ο ιερέας έκαμε ό,τι του υπέδειξαν οι Άγιοι. Όταν ξαναγύρισε κι άρχισε να παίρνει και να τοποθετεί μέσα στο κουτί τα λείψανα που απέμειναν, το θαύμα έγινε. Τα χέρια του θεραπεύτηκαν.

Μια ευλαβής γυναίκα από τη Λευκωσία έπασχε από ανίατη αρρώστια. Πήγε στη χάρη των Αγίων, έκαμε λειτουργία και στο τέλος ο ιερέας τη σταύρωσε με το κουτί, που είχε μέσα τα ιερά λείψανα. Την ίδια στιγμή που ο ιερέας την σταύρωνε, η γυναίκα θεραπεύτηκε. Έγινε τελείως καλά. Με τον ίδιο τρόπο θεραπεύτηκαν πολλοί που υπέφεραν από βαριές ποδαλγίες κι άλλες αρρώστιες.

Πηγή: Ορθόδοξος Συναξαριστής